



# Rapport från elprisområde 4

– så påverkas företagen av elpriserna

Oktober 2022

företagarna

## Rapportens författare



Johan Grip  
chefsekonom  
Företagarna



Frida Boklund  
regionchef Gotland,  
Småland och Östergötland  
Företagarna



Magnus N:son Engelbäck  
regionchef Syd  
Företagarna



Marie Axtelius  
regionchef Halland  
Företagarna

Företagarna företräder 60 000 företagare och har 2 000 förtroendevalda. Vi erbjuder nätverk, kunskap och praktisk hjälp samt driver utvecklingen för ett bättre företagsklimat, så att företagare får rätt förutsättningar för att kunna utveckla sin verksamhet och nå sina mål.

# INLEDNING

Vi går mot mörkare tider och soltimmarna under varje dygn blir allt färre. Det är tider då vi vanligtvis tänder fler lampor och skruvar upp värmen, men i år är det annorlunda. Vi ser att allt fler släcker ned i sina hus och verksamheter för att spara på energi. Elräkningen är en källa till både otaliga samtal mellan grannar och till ångest över hur ekonomin ska gå ihop.

De skyhöga elpriserna har gjort sin entré samtidigt som en lågkonjunktur drar in över Sverige och ekonomin kyls ned i takt med att temperaturen faller. Tyvärr ser den närmaste tiden inte ut att bjuda på några större ljusglimtar vad det gäller ekonomin eftersom kostnadstrycket företagare möter är högt samtidigt som hushållens efterfrågan sjunker när deras egen hushållsekonomi är ansträngd. Drivmedelspriserna är höga, inflationen är den högsta på 30 år och energipriserna slår alla tidigare rekord med hästlängder.

Situationen är förstås särskilt ansträngd för alla med små marginaler och bland dessa finner vi såväl hushåll som småföretagare. I synnerhet de småföretagare som är verksamma i södra Sverige, som nu möter en sjunkande efterfrågan och stigande kostnader. De står inför ett till synes hopplöst moment 22. Ökar de inte intäkterna kommer de inte att klara sig. Skulle småföretagen i stället föra vidare dessa kostnader mot kund för att kunna behålla sina anställda och fortsätta bedriva sin verksamhet riskerar dessa prishöjningar att både skrämja bort kunder och få Riksbanken att höja räntan. Det säger sig självt att ansvariga politiker måste göra allt de kan för att sänka företagets kostnader när elräkningarna de får kan vara 10–15 gånger högre än för en jämförbar period tidigare år.

När kostnaderna skenar måste företagaren rationalisera och dra ned på det de kan för att klara av att hålla verksamheten i gång, det innebär uteblivna investeringar i personal och verksamhet men när inte det räcker kan man behöva minska personalens timmar eller börja säga upp personal för att hålla i gång verksamheten. När det inte återstår något mer att spara in på riskerar vi allt fler nedläggningar av livskraftiga företag som knäckts av allt för höga elräkningar.

Lyckas regeringen inte avisera och genomföra snabba kostnadslättnader för företagen riskerar vi en djupare ekonomisk kris där fler arbetare sägs upp och verksamheter läggs ned, i onödan.

## Vad säger undersökningen?

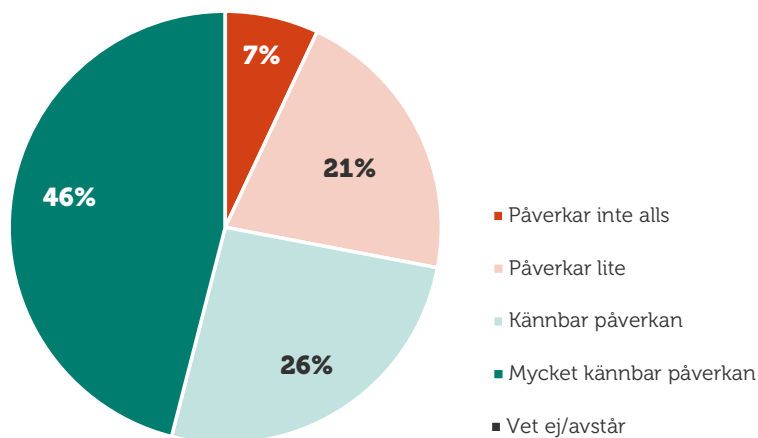
Av de tillfrågade företagarna svarar strax över 70 procent att de påverkas *kännbart* eller *mycket kännbart* av de höga elpriserna. 75 procent av de tillfrågade svarar att de höga drivmedelspriserna påverkar dem *kännbart* eller *mycket kännbart* – motsvarande andel för inflationen är densamma.

## Om undersökningen

Rapportens resultat bygger på en webbaserad enkät skickad till Företagarnas medlemmar i södra Sverige. Undersökningen genomfördes 1–22 september 2022.

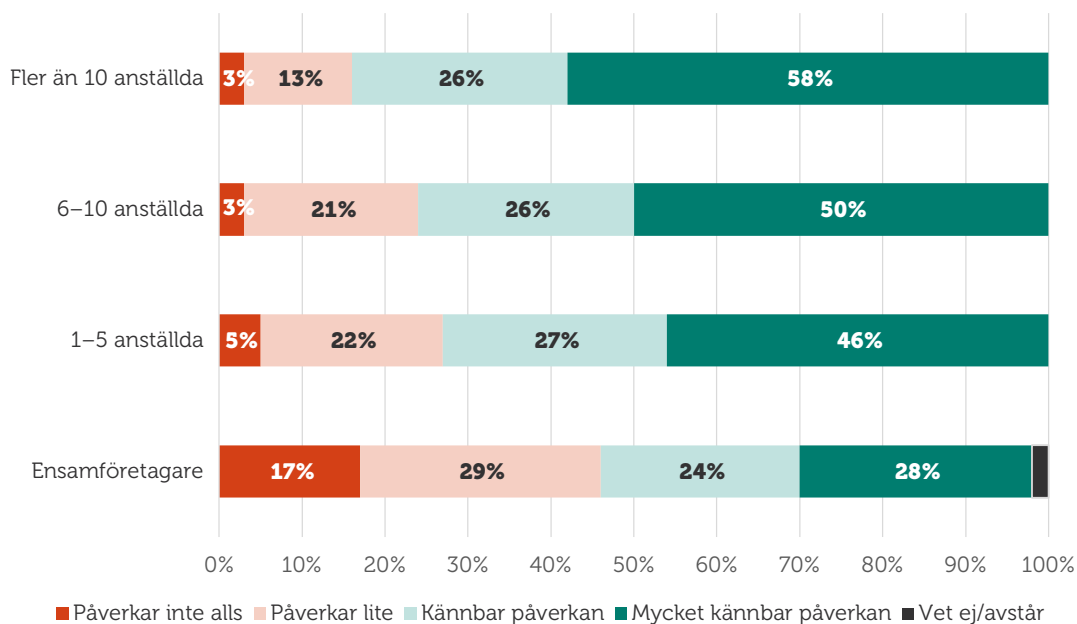
Antal respondenter inom elprisområde 4 var 739 företagare med bred representation sett till olika branscher, företagsstorlekar och geografisk hemvist.

### Hur påverkar höga elpriser dig och ditt företag idag?



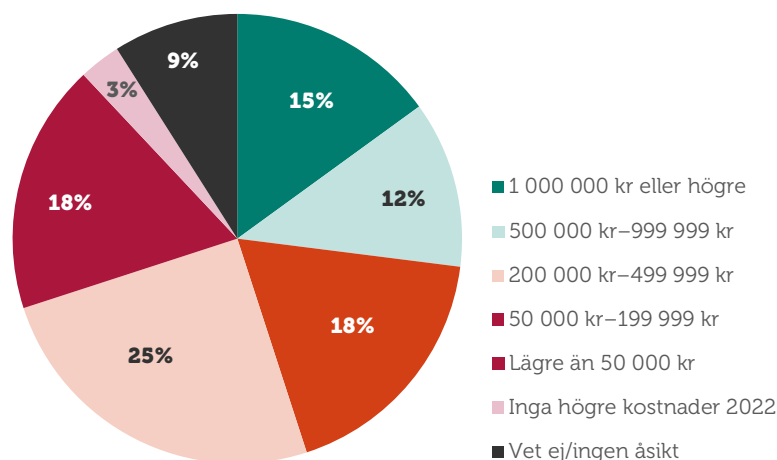
Vi ser även att påverkan i högre utsträckning är mer kännbar när företaget har fler anställda, vilket kan förstås som att större företag i regel har fler anställda och att kostnaderna generellt ökar med verksamhetens storlek (så måste det inte alltid vara, det beror givetvis på bransch andra förklarande faktorer).

### Nästan alla företag påverkas av de höga elpriserna.



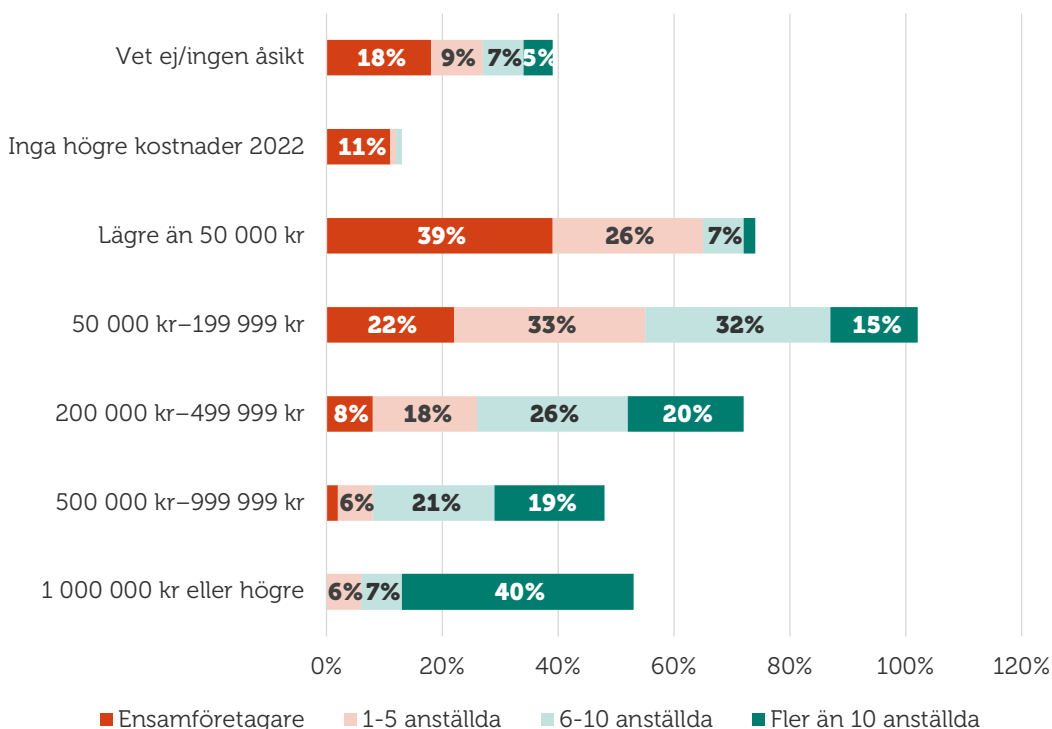
De ökade kostnaderna för inflation, el- och drivmedelspriser uppskattas vara minst 50 000 kr högre under 2022 för 70 procent av företagarna i undersökningen. Det må vara illa nog med ökade kostnader på 50 000 kr för en småföretagare med små marginaler, 45 procent av företagen får en merkostnad på minst 200 000 kronor, 27 procent svarar att deras kostnader ökar med minst 500 000 kr under 2022 och 15 procent svarar att deras kostnader ökar med över 1 miljon kronor under 2022.

### 45 procent av företagen får en merkostnad på minst 200 000 kronor



För företagare med fler än 10 anställda är det tydligt att störst andel svarande (40 procent) uppskattar att deras kostnader ökat med över en miljon kronor, medan för företagare med 1-10 svarar störst andel (drygt 30 procent) att deras kostnader ökat med mellan 50 000 kronor och 199 999 kronor.

### Ju större företag desto större blir kostnadsökningen 2022

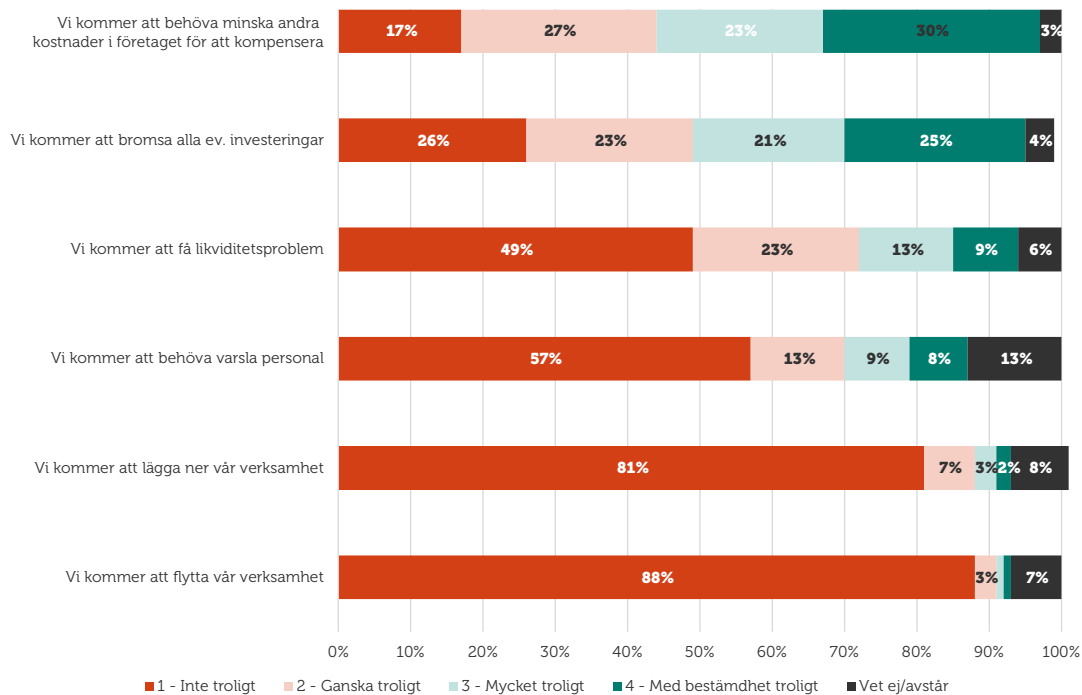


För att kompensera för de höga el- och drivmedelspriserna och den höga inflationen svarar de flesta företagare att de på kort sikt behöver dra ned på andra kostnader. Endast 20 procent svarar att de inte vet om, eller att det inte är troligt att, de behöver dra ned på sina kostnader. (53 % svarar mycket eller med bestämdhet troligt)

Nästan hälften av alla tillfrågade företag bedömer det som (i varierande grad) troligt att de kommer att få problem med likviditeten till följd av ökade kostnader och för att hantera detta kan de dra ned på investeringar, varsla personal eller i värsta fall helt lägga ned sin verksamhet.

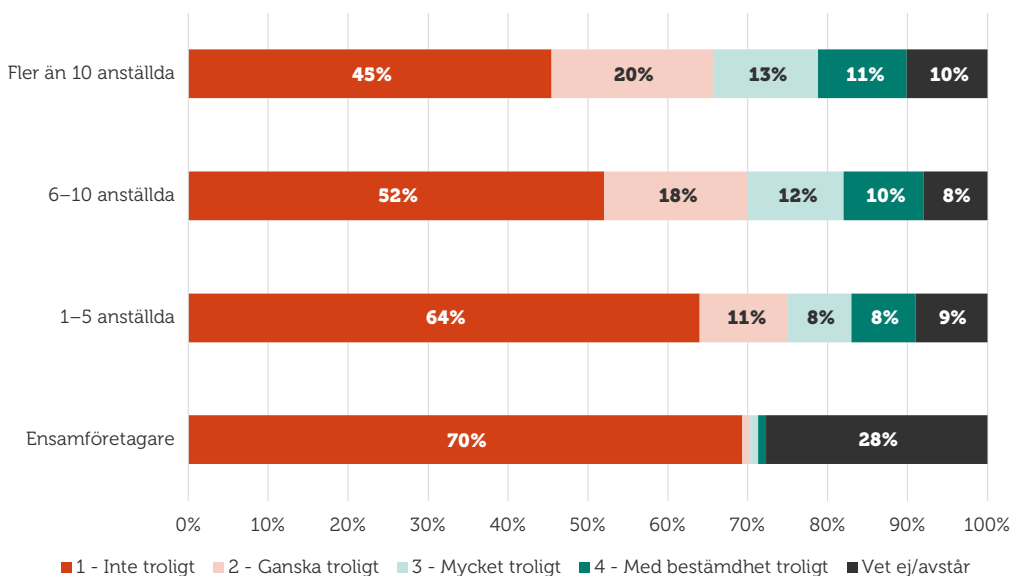
## Stora problem väntar företagen i el-område 4 om inte stöden kommer på plats snarast

Inflationen, höjda el- och drivmedelspriser, vad blir konsekvenserna kortsiktigt för ditt företag?



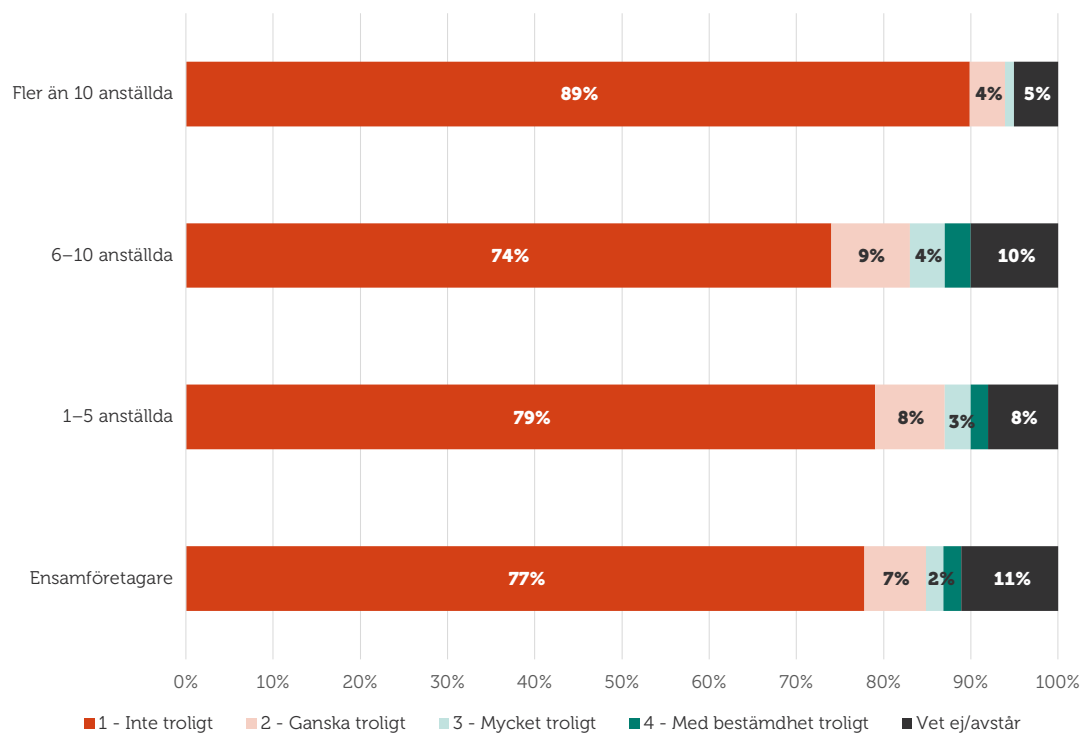
I linje med att företagare med fler anställda upplever att de påverkas mer kännbart av höga kostnader för inflation, el- och drivmedelspriser svarar de också i högre uträkning att de bedömer att risken för att behöva varsla sin personal som högre. Där ca 24 procent (45% ganska troligt, mycket troligt eller med bestämdhet troligt) av de tillfrågade företagen med fler än 10 anställda ser det som troligt att de kommer behöva varsla sin personal, medan andelen för företagare med 6–10 anställda är 22 procent (40% ganska troligt, mycket troligt eller med bestämdhet troligt) och för de med 1–5 anställda är andelen strax under 16 procent (30% ganska troligt, mycket troligt eller med bestämdhet troligt).

### Betydande risker för varsel på grund av prisökningarna, även i mindre företag



När det gäller att lägga ned sin verksamhet som en sista utväg på grund av de höga kostnaderna svarar ungefär 10 procent av företagarna, oavsett antal anställda, att det är troligt att de tvingas lägga ned på grund av prisökningarna.

### Betydande risker även att i grunden livskraftiga företag tvingas lägga ner verksamheten på grund av prisökningarna.



Av de tillfrågade är det fler som svarar att de överväger att lägga ned sin verksamhet än som överväger att flytta sin verksamhet. Detta är i sig ännu ett bevis på hur småföretagare i hög grad är knutna till och värnar om sitt lokalsamhälle och sina anställda. De vill allra helst vara kvar och förvalta och utveckla sin verksamhet och går inte det lägger de hellre ned än att flytta verksamheten till en plats med lägre elpriser.

# SLUTSATSER

---

Företagarna i södra Sverige utstår nu en kostnadschock som i värsta fall kommer slå ut livskraftiga företag och öka arbetslösheten. Även om det går mycket bättre än vad som går att förutspå ser vi kraftigt minskade investeringar och lägre tillväxttakt kommande år. Oavsett innebär det ett hårt slag mot södra Sverige (och i förlängningen hela landet och hushållen som bor och verkar där).

Nästan hälften av alla tillfrågade företag bedömer det som (i varierande grad) troligt att de kommer att få problem med likviditeten till följd av ökade kostnader och för att hantera detta kan de dra ned på investeringar, varsla personal eller i värsta fall helt lägga ned sin verksamhet.

Företagare är problemlösare som jobbar med effektiviseringar och kostnadsbesparingar som en naturlig del av att driva sin verksamhet, men dagens kostnadstryck till följd av skenande elpriser, höga drivmedelspriser och en mycket hög inflation saknar motstycke.

Situationen blir dessutom extremt svår för företagare eftersom detta sker samtidigt som hushållen möter samma situation och drar ned på sin efterfrågan. En företagare möter alltså en verklighet där deras verksamhet och inkomst är hotad samtidigt som de i sitt eget hushåll möter samma kostnadskris som övriga hushåll. En naturlig reaktion på ökade kostnader är att höja priset på sin vara/tjänst, men givet den höga inflationen och den stundande lönerörelsen kommer Riksbanken sannolikt att möta alla sådana försök till höjningar över inflationsmålet med en höjd ränta. Allt för att få ned såväl förväntningar som uppmätt inflation till två procent igen.



Häng med i debatten  
och följ *@foretagarna*  
på Twitter, Instagram,  
LinkedIn och Facebook!



**företagarna**

Företagarna Sverige Service AB, Rådmansgatan 40, 106 67 Stockholm  
foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08 – 406 17 00